පඤ්චතන්ත්‍රාගත කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි උපදේශ අධ්‍යයනය

පූජ්‍ය හතරලියද්දේ සිරිරතන හිමි

BUSL / MA / 2018 / 014

ශාස්ත්‍රපති (පර්යේෂණ) උපාධිය

පශ්චාත් උපාධි, බාහිර උපාධි සහ විස්තාරිත පාඨමාලා ඒකකය

ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය

අනුරාධපුර

ජූනි 2023

පඤ්චතන්ත්‍රාගත කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි උපදේශ අධ්‍යයනය

පූජ්‍ය හතරලියද්දේ සිරිරතන හිමි

BUSL / MA / 2018 / 014

ශාස්ත්‍රපති (පර්යේෂණ) උපාධිය

පශ්චාත් උපාධි, බාහිර උපාධි සහ විස්තාරිත පාඨමාලා ඒකකය

ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය

අනුරාධපුර

ජූනි 2023

සාරාංශය

ශාස්ත්‍රපති උපාධිය සඳහා ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලයේ පශ්චාත් ශාස්ත්‍රපති උපාධියට අදාළ පර්යේෂණ නිබන්ධනය සඳහා මා විසින් මාතෘකාව වශයෙන් ''පඤ්චතන්ත්‍රාගත කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි උපදේශ අධ්‍යයනය'' යන මාතෘකාව තේමා කොටගෙන මෙම නිබන්ධය සකස් කරන ලදි. එහි දී පර්යේෂණ ගැටලු වශයෙන් ඉස්මතු වූ පඤ්චතන්ත්‍රය හුදෙක් උපදේශ සඳහාම රචිත ග්‍රන්ථයක් ද, එම උපදේශ මානව සමාජයට කෙසේ බලපවත්වන්නේ ද, රාජ්‍ය පාලනය හා සමාජ ධර්ම කොපමණ දුරකට සාකච්ඡා කෙරේද, යනාදි ගැටලු සඳහා සාර්ථක පිළිතුරු ලබාදීමටත්, කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි සමස්ත උපදේශයන් අධ්‍යයනය කිරීමත්, නූතන සමාජ සාරධර්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත්, මානව කුසලතාවන් ඔප්නැංවීමටත්, නවක විද්‍යාර්ථීන්ට පඤ්චතන්ත්‍රාගත කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි කථාවන් සහ උපදේශයන් අධ්‍යයනය කිරීමටත් පහසුවක් ඇති කිරීම, සාහිත්‍යය රසවින්දනය ඉහළ නැංවීම යන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මෙම සමස්ත අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදි.

සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ උපදේශ ග්‍රන්ථකරණයට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් පවතින අතර එම උපදේශ සාහිත්‍යයෙහි ඉතිහාසගත තොරතුරු මෙන්ම උපදේශ සාහිත්‍යයෙහි ඇති වැදගත්කම් පිළිබඳව මෙම පර්යේෂණය මඟින් විමර්ෂණය කෙරේ. තවද ඉහත දක්වන ලද අරමුණු සහ ගැටලු විසඳාලීම සඳහා විෂ්ණුශර්මන් පඬිවරයා හා කාකෝලූකීය තන්ත්‍රය දක්වා ඇති සමත්කම පිළිබඳව දීර්ඝ විස්තරයක් සමඟ සමාලෝචනය මඟින් සාහිත්‍යය ප්‍රවර්ධනයටත්, මානව සමාජ සංවර්ධනයටත්, වැඩදායීවන නිගමනයන් පෙන්වා දෙමින් මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධය සකසා ඇත.

පටුන

නිබන්ධන සැලැස්ම ii

පිදුම ii

උපකාරානුස්මෘතිය iii

සාරාංශය iv

පටුන v

ප්‍රථම පරිච්ඡේදය 1

1.1 හැඳින්වීම 1

1.1.1 පර්යේෂණ විෂය ක්ෂේත්‍රය 1

1.1.2 පර්යේෂණ ගැටලු 1

1.1.3 පර්යේෂණයේ අරමුණු 2

1.1.4 පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය 2

1.1.5 සාහිත්‍ය විමර්ශනය 3

දෙවන පරිච්ඡේදය 4

2.1 උපදේශ සාහිත්‍ය හැඳින්වීම 4

2.2 උපදේශ අධ්‍යයනය 6

2.2.1 ප්‍රධාන කථාව විමර්ශනය 6

2.2.1.1 ප්‍රධාන කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 13

2.2.2 චතුර්දන්ත නම් ඇතාගේ කථාව විමර්ශනය 16

2.2.2.1 චතුර්දන්ත නම් ඇතාගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 21

2.2.3 මිත්‍රශර්ම බ්‍රාහ්මණ කථාව විමර්ශනය 22

2.2.3.1 මිත්‍රශර්ම බ්‍රාහ්මණ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 24

2.2.4 අතිදර්ප නම් සර්පයාගේ කථාව විමර්ශනය 25

2.2.4.1 අතිදර්ප නම් සර්පයාගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 28

2.2.5 බ්‍රාහ්මණ සර්ප කථාව විමර්ශනය 29

2.2.5.1 බ්‍රාහ්මණ සර්ප කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 30

2.2.6 කාමාතුර වෙළෙන්දාගේ කථාව විමර්ශනය 31

2.2.6.1 කාමාතුර වෙළෙන්දාගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 32

2.2.7 ද්‍රෝණ නම් බමුණාගේ කථාව විමර්ශනය 33

2.2.7.1 ද්‍රෝණ නම් බමුණාගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 35

2.2.8 උදරය තුඹසක් කරගත් සර්පයාගේ කථාව විමර්ශනය 36

2.2.8.1 උදරය තුඹසක් කරගත් සර්පයාගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 38

2.2.9 වීරවර නම් වඩුවා සහ අඹුවගේ කථාව විමර්ශනය 39

2.2.9.1 වීරවර නම් වඩුවා සහ අඹුවගේ කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 42

2.2.10 මීයා සහ කන්‍යාවකගේ විවාහක කථාව විමර්ශනය 43

2.2.10.1 මීයා සහ කන්‍යාවකගේ විවාහක කථාවේ උපදේශ විමර්ශනය 49

තෙවන පරිච්ඡේදය 50

3.1 කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි උපදේශවල අදාළත්වය විමර්ශනය 50

3.1.1 රාජ්‍ය පාලනයෙහි ලා අදාළත්වය 50

3.1.2 රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට අදාළ උපදෙස් 62

3.1.3 රාජ්‍ය සුබසාධනයට අදාළ උපදෙස් 69

3.2 කාකෝලූකීය තන්ත්‍රයෙහි උපදේශ සමාජ ධර්ම කෙරෙහි බලපවත්වන ආකාරය 72

සිව්වන පරිච්ඡේදය 123

4.1 පඤ්චතන්ත්‍රය සහ එහි වැදගත්කම් 123

4.2 කාකෝලූකීය තන්ත්‍රාගත උපදේශයන්ගේ උපයෝගිතාව 128

පස්වන පරිච්ඡේදය 141

5.1 සමාලෝචනය හා නිගමනය 141

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 145